226
E 49

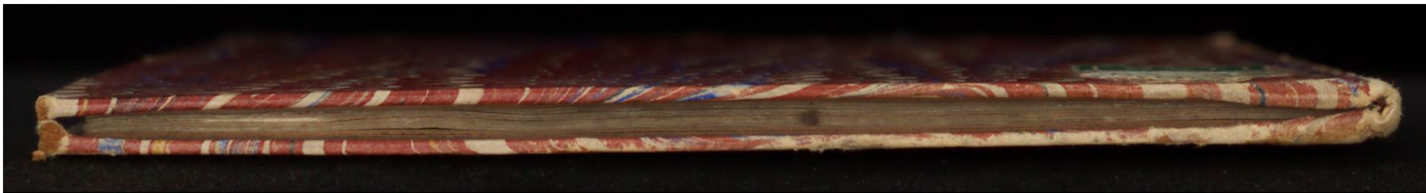
145

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 49

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 49

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 49

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 49

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 49

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 49

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 49

~~[illegible]~~
226 E 49
NKr. 456

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 49

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 49

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 49

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 49

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 49

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 49

Libellus elegan
tiſſimus qui vulgo Ca
to inſcribitur . com
plecte͂s ſciſſima
vitę co͂munis
p̄cepta Eraſ
mo Rote
roda-
mo
Caſtigatore et inter
prete.;.

KONINKLIJ[KE]
BIBLIOTHE[EK]
'S GRAVEN[HAGE]

Venundantur
Dauentrię in ędibus
Jacobi de Breda

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 49

asia [illegible]
aphrica
europa

Nisi penitentiam egeritis omnes simul peribitis
Domine cum veneris iudicare noli me condemnare
Ad consilium ne accesseris antequam voceris

Nota quod tres sunt partes in quibus mundus dividitur scilicet { asia / aphrica / europa }

¶ Libellus elegātiſſimꝰ q̄ inſcribit̄ Cato de p̄ceptis vitę cōis Eraſmo Rote rodamo caſtigatore et interp̄te

Uʒ aiaduerterē q̄ꝑplimos hoīes grauiter errare ī vīa mo rū ſuccurrēdū: ꝛ cōſulēdū eoꝝ opīonī fore exiſtimaui Ma xie vt glorioſe viuerēt ꝛ honorē cōtigerēt Nūc te fili cha riſſime docebo q̄ pacto mores aī tui cōponas Igitur pre/ cepta mea ita legas: vt intelligas Legere enim ꝛ non itel ligere negligere eſt

Itaqȝ deo ſupplica

Prima pietas eſt in deum

Parentes ama

Proxima eſt in parentes

Cognatos cole

Tertia in reliq̄s cognatos. Supplicamꝰ deo ſacrificiīs Amamꝰ parētes dū obſeruamus ꝛ obſequimur Colimꝰ cognatos officiīs ꝛ ꝯſuetudīe vitę

Magiſtrum metue

Olim dabat̄ ingenuis pueris pedagogꝰ quē vererēt̄ Hunc magiſtrum vo/ cat: ꝛ animaduerte verboꝝ ꝓprietatem Deo ſupplicādū eſt. Parentes aman di Cognati colendi Magiſter metuendus quippe ſeruus plerumqȝ.

Datum ſerua

Quod tuę creditum eſt fidei id ſerua: veluti depoſitum.

Foro te para.

Id eſt his artibus exerceas: vt poſſis in foro verſari: hoc eſt in cauſis agendis Nam hic erat olim primꝰ gradus ad honores ſummos Legi in q̄buſdā codi cibꝫ Foro pare. i. accōmoda te rebꝫ p̄ntibꝫ: quēadmodū dicimꝰ vti foro

Cum bonis ambula.

Cū optimis habeto ꝯſuetudīem Nā primū talē te iudicabūt: cū qualibꝫ cō/ ſpexerint te cōſuetudiem agere. deinde bonoꝝ cōuictu reddēris melior

Ad conſiliū ne acceſſeris anteq̄ȝ voceris.

Ne ingeras te ipm̄ alienis negociīs. ſed accerſitus accedas

Mundus eſto

Id eſt neqȝ ſordidus: neqȝ luxurioſus: ſed eleganti mundicie

Saluta libenter

Conciliat em̄ ea comitas ꝛ affabilitas multoꝝ bñuolētiā. ꝛ alit grām

Maiori cede

Id eſt noli certare cum potentioribus

Minori parce

Id ē noli ſęuire in eos q̄ ſunt inferiores ſed illis cōcede non nihil

Rem tuam cuſtodi.

Ne ꝓfundas temere facultates tuas: ne vel turpiter egeas: ꝉ turpiꝰ rēpares.

Uerecundiam ſerua

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 49

et eſt ſirma ſe incōtaminatū ac purū ab inquinamentis libidinū Caſtum eniꝫ vercundum dicitur Eſt autem ętatis flos his periculis obnoxius

Diligentiam adhibe

Cura in omī re plurimū valet Negligentia ſemper comitē habet infoelicitatē

Libros lege

Nam ex his cito diſcitur. quod longo vitę vſu vix aſſequi queas

Quos legeris memento

Nam quidam onerant ſe lectione. alia ſuper alia ingerentes. neq; quicq̄ inſculpunt memorię

Familiam cura

Domeſtica negocia tibi curanda ſunt non aliena.

Blandus eſto

Id eſt comis in congreſſu.

Jraſci ab rc noli

Ne ſis moroſus Nā oino non commoueri. ſtipitis eſt potius q̄ hominis.

Neminem irriſeris

Eſt enim argumentum arrogantis ſtulticię

Uel miſerum ne irriſeris

Sic enim quidam codices habent

Mutuum dato

Cui des videto

Eſt quidem aliquando danda pecunia mutuo. ſed non quibuſlibet. ſed redditturis bona fide: ſed dignis officio.

Judicio adeſto

Adſunt aduocati. ⁊ id olim erat officiū p̄cipuū in amicos. adeſſe in iudicium

Conuiuare raro

Sepius vocare ad cōuiuiū exhaurit ſubſtātiam. ſepius ire ad conuiuium ſordidum eſt At rarius id facere humanitatis eſt

Quod ſatis eſt dormi

Hoc eſt non ad voluptatem ſed ad neceſſitatem naturę

Juſiurandum ſerua

Non eſt temere iurandum. quod autem iuraris pręſtandum eſt. niſi ſcelus ſit quod iuraris

Uino te tempera

Eſto moderatus in vino. vel abſtine a vino Nam adoleſcenti dare vinuꝫ eſt oleum igni addere

Pugna pro patria

Pugnandū eſt: non pro quauis re ſed pro defenſione patrię Nam Heluetiorū more: mercede pugnare turpiſſimum eſt. ⁊ pluſq̄ȝ gladiatorium

Nil temere crediderie

Jta ne facilis ſis. ad credenda queuis. quę dicuntur

Tu te conſule

A te ipſo pete conſiliū: qui te: tuaq; optime noſti

Aut tuto conſule

Id eſt caue a conſilijs periculoſis: tuta conſilia ſequere

Meretricem fuge

Literas diſce.

Aetas enim prima ſtudio literaꝝ optime cohercetur a ſcortis

Nil mentiri debes

Turpe in puero omne mendacium

Bonis benefacito

Beneficia non ſunt cōferenda niſi in bonos. alioqui pereunt

Maledicus ne eſto

Id eſt a conuitijs tempera: ne carpas vitam alicuius

Exiſtimationem retine

Bonā famā tuere: ne perdas: perit enim facile

Aequum iudica

Id eſt non ad lucrū aut grām. ſed ad regulā equitatis

Parentes patientia vince

Ferendi ſunt parentes: etiam iniquiores

Beneficij accepti memor eſto

Nam dati pulchrum eſt obliuiſci

Ad pretorium ſtato

Multa enim diſcuntur in agendis cauſis

Conſultus eſto

Id ē calleas ſciam ⁊ morē iuris vt poſſis amicis opitulari

Utere virtute

Non viribus neq; dolo

Iracundiam tempera

Añ monuit nos eē iracundum ſine cauſa Nunc admonet iuſtā etiā itā moderandam eſſe

Trocho lude ¶ **Aleas fuge**

Trochus cōuenit pueris Alea infamis erat apud gentiles Nūc principū chriſtianoꝝ luſus eſt.

Nil ex arbitrio virium feceris

Tyrānicū enim eſt reſpicere quātū poſſis nō quātū liceat

Minorē te ne contēpſeris:

Ne faſtidias inferiorem te: quod eſt elati nō cordati

Aliena concupiſcere noli

Eſto content⁹ tuis.

Coniugem ama

Ut omnium fortunaꝝ ſociam.

Liberos erudi

Filios inſtitue et caſtiga

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 49

Patere legem quam ipſe tuleris

Quã in conditõem pſcribis alijs: eadẽ vtere in alios

Pauca in conuiuio loquere

Ut ſit alijs etiam loquendi locus

Illud ſtude quod iuſtum eſt

Quod turpe factu eſt id ne affectes

Amorem libẽter ferto:

Odium oĩbus mõis fugiẽdũ eſt Amor amplectẽdus. etiam ſi q̃s parum dignus ẽ. qui redametur. tñ amari te patere

Si deus ẽ aĩmus. nobis vt carmĩa dicũt.
Hic tibi pcipue ſit pura mẽte colẽdus

Vulgꝰ exiſtimabat deũ placari victimis pecudũ. rebuſq; corporeis Verũ cũ deꝰ ipſe ſit aimꝰ: hoc ẽ mẽs. nõ corpꝰ. ꝛ cõſentaneum eſt ſilẽ gaudere ſili: potiſſimũ colẽdꝰ ẽ puritate mẽtis Quin ꝛ hodie vulgꝰ chriſtianoꝝ corporeis q̃buſdam cerimonijs colit deum: cũ gratiſſimus cultus ſit animi pietas Tales enim adoratores querit pater qui in ſpiritu adorent. cũ ipſe ſit ſpiritus Nulla gratior pietas diuis q̃ ſi vitã illoꝝ imiteris: hoc ẽ tolerãtiam. manſuetudinem: caſtimoniam. atq; hec animi ſunt Animus eſt deus fac quantum potes a corpore te abducas: ꝛ ad illum quãtũ potes accedas: ꝛ gratiſſimum immolaris ſacrificium ¶ Pura mente. Nam vulgus lotis manibꝰ ac pedebus ad ſacrum accedebat Tu mentem purga. huius ſordes deũ offẽdunt: qui videt ea que ſunt in animo. non in corpore ¶ Si deus: ſi hic non dubitantis eſt ſed raciocinantis ¶ Ut carmina Nam Vergilius in vi. deum ſpiritum ꝛ mentem vocat ¶ Precipue: vt intelligas non damnari cultum corporalem. ſed hũc tñ eſſe deo gratiſſimũ

Plus vigila ſemper nec ſomno deditus eſto
Nam diuturna quies vicijs alimẽta miniſtrat

Senſus eſt Cũ vita vigilia ſit iuxta Plinium. Cauendũ eſt ne maximam vite p̲tem ſomno p̲damus: pſertim cum e ſomnolentia vicia multa naſcantur ꝛ corporis ꝛ animi

Uirtutem primam eſſe puto compeſcere linguã
Proximus ille deo eſt qui ſcit ratione tacere.

¶ Prima id eſt ſumma maximaq; virtus eſt moderari linguam. ne quid temere loquaris Deus eñ qui ſapientiſſimus eſt. raro loquitur: et nõ niſi neccãria cum nihil nõ videat: nihil non intelligat Itaq; proximus eſt deo qui ſapiẽter: ꝛ animi iudicio nouit tacere

Sperne repugnando tibi tu contrarius eſſe
Conueniet nulli qui ſecũm diſſidet ipſe

Qui ſecum ipſe pugnat: nec ſibi conſtat. hic cum alijs conuenire non poteſt hõ eſt qui moribus eſt inequalibus: nec vllo certe vite inſtituto. is non eſt aptꝰ ad

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 49

aliorum conſuetudinem

Si vitam inſpicias hominum ſi deniqꝫ mores
Cum culpent alios nemo ſine crimine viuit

Mortales aliorum notant vitia. ſua nemo videt: cū nullis vitijs careat ſi q̄s propius vitam ac mores excutiat.

Que nocitura tenes q̄uis ſint chara relinque
Utilitas opibus preponi tempore debet

Aliquoties expedit in loco res chariſſimas abijcere. ſ. periculū adferāt. veluti gēmas ꝛ aurū. quo vita ſit in tuto: aut voluptates. quo valetudini cōſulamus Non em̄ voluptas ſpectari debet: ſed vtilitas

Conſtans et lenis vt res expoſtulat eſto
Temporibus mores ſapiens ſine crimīe mutat.

Pro tempore licet alios atqꝫ alios mores ſumere vt mō grauis ſis: mō lenis hoc eſt placidus ac remiſſus pro re: proqꝫ loco

Nil temere vxori de ſeruis crede querenti.
Sepe etenim mulier quem coniunx diligit odit

Illud vxoribus ferme peculiare eſt: vt maritos inſtigent in ſeruos Un̄ monet ne temere fidē habeāt huiuſmodi querelis

Cumqꝫ mones aliquem nec ſe velit ipſe moneri
Si tibi ſit charus noli deſiſtere ceptis

Nā ſatis eſt leniter admonere peccātē amicū: vrgēdus eſt: inſiſtēdū: vt velim probitate vincas. ſi q̄d erit: quod ad famā illius aut ſalutē ptineat

Contra verboſos noli contendere verbis.
Sermo datur cunctis animi ſapiētia paucis

Si cū cordatis agas: non eſt opus multis verbis Si cū ſtulto fruſtra cōtēdas propterea quod ſtulticia verboſiſſima ſit

Dilige ſic alios ut ſis tibi charus amicus
Sic bonus eſto bonis ne te mala dāna ſequātur

Sic amicis vtere. vt ipſe tibi ſis pximꝰ Sic alijs bn̄fac ne tibi ipſi noceas.

Rumores fuge ne incipias nouꝰ auctor hēri
Nam nulli tacuiſſe nocet. nocet eſſe locutum.

Ne q̄d in vulgꝰ ſparſeris: ꝑpterea quod rumor ſepe numero in eꝰ caput recidit a quo ꝓfectus eſt Si rumor nihil habet periculi: tū nihil nocet ſiluiſſe. ſi quid habet nocet locutum eſſe

Rem tibi promiſſam certo promittere noli
Rara fides ideo quia multi multa loquuntur

Noli certo promittere cuiqꝫ alieni ꝓmiſſi fiducia Quod in te ſitum eſt id pre

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 49

ſtare potes Alienā fidē preſtare nō potes Et vulgus hoīm ad polliſcendū inſa
cillimū In preſtando ſepe fallit

Cum quis te laudat iudex tuus eſſe memento
Plus alijs de te q̃ꝫ tu tibi credere noli

Ne teipm̄ eſtimaris alioꝝ laudatione: ſed tua ipſius conſcientia Te ipm̄ iter/
roga qualis ſis: ⁊ ſi aīmus tibi reſponderit te longe alium eē: q̃ꝫ ille te facit ma
gis credere debes tibi ipſi. cui notior es q̃ꝫ alijs

Officium alterius multis narrare memento
Atqꝫ alijs cum tu benefeceris ipſe ſileto

Beneficij accepti meminiſſe oportet: obliuiſci dati Qui dat beneficiū eius eſt
diſſimulare ſed dediſſe. ne cōmemorado videatur opprobrare Eius qui acce
pit. ē paſſim predicare: ne videatur ingratus ⁊ immemor

Multoꝝ cum facta ſenex et dicta recenſes
Fac tibi ſuccurrant. iuuenis que feceris ipſe.

Senes qui multa viderūt ⁊ audiuerūt: multoꝝ dicta factaqꝫ ſolēt referre Sꝫ
curādū ē: vt ita nos geram⁹ in iuuentute: vt in ſenectute ſuccurrat nobis nō ſo
lum quid alij recte dixerint aut fecerint: verꝫ etiā quid nos ipſi

Ne cures ſi quis tacito ſermone loquatur
Conſcius ipſe ſibi de ſe putat omnia dici

Cū videris quoſdā inter ſe ſecreto colloqui: ne ſtatim ſuſpiceris; eos male de
te loqui Nā id ſignum eſt hoīs male ſibi conſcij

Cum fueris felix que ſint aduerſa caueto
Non eodem curſu reſpondent vltima primis

In rebus ſcdis ne quid accidat aduerſi cauendū eſt. ſolet enī fortuna ſepius ſo
ti in diuerſum ⁊ lætis initijs addere triſtē exitū Ergo cum res ſcde ſunt maxi
me. tñ maxie meditādū eſt quo pacto aduerſam fortunā feras Ne ſi inexpec/
tata venerit. ⁊ improuiſum te oppreſſerit calamitas: ſuccumbas

Cum dubia et fragilis ſit nobis vita tributa.
In mortem alterius ſpem tu tibi ponere noli

Intelligēdū ē hoc loco de heredipetis. ⁊ qui teſtamētis inhiāt Fit eīn ſepe nu
mero: vt qui mortē alteri⁹ expectat. prior ipe moriatᷓ etiā ſi iunior aut robuſti
or fuerit Nā ipa hoīs vita fragil' ⁊ incerta res ē ⁊ quouis caſu abrūpitᷓ

Exiguū munus cum dat tibi pauper amicus
Accipito placide plene et laudare memento

Munera ſunt eſtimāda nō ſuo ꝑcio: ſed aīo donātis Ita legim⁹ ſummos ꝑn
cipes aquā caua manu hauſtā ⁊ malū oblatū ſumma cū alacritate. ꝑinde vt
maxim mun⁹ accepiſſe Accipito placide alacri vultu vt oñdas tibi gratū eſſe
et plene. i. nō maligne ſꝫ cādide vt ꝑ te feras. ꝑ exiguo mūere te multū debere.

Infantem nudum cum te natura creauit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 49

Paupertatis onus patienter ferre memento

Cum natura nos nudos ꝓduxerit. ſatis intelligere poſſumꝰ diuitias alienas eē neq̄ ſm̄ hoīs naturā Si membꝝ ꝑdis eſt fortaſſe q̄d doleas. aliq̄d tui deceſſit. ſin opes auferūtur: aut non cōtingūt. noli valde cruciari Siquidē in his q̄ vere ſunt hominis nihilo plus habent reges: q̄ʒ tu pauper. vis ſcire quid vere tuum ſit cogita quid habueris. cum naſceris

Ne timeas illam que vite eſt vltima finis
Qui mortem metuit quod viuit ꝑdit idipſum

Qui mortē metuit. non ſolum nō effugit mortem: ſed inſuper hoc ipm̄ vite q̄ datur perdit. Nam anxie viuere non eſt viuere

Si tibi pro meritis nemo reſpōdet amicus
Incuſare deum noli ſed te ipſe coherce.

Nihil eſt acerbius q̄ʒ amicus ingratꝰ Quod tn̄ ſi acciderit: non eſt imputādū deo: tanq̄ʒ illius acciderit culpa: ſed teipm̄ coherce. ne denuo benefacias igratis. Quidam enim ſi benefacientibus fortuna non reſpondeat: ſuperos incuſant. dicentes eos non habere rationem recte factorum: cum eius acciderit culpa: qui ſine delectu contulit beneficium

Ne tibi quid deſit queſitis vtere parce
Vtq̄ʒ quod eſt ſerues ſemper tibi deeſſe putato.

Utere parce: id eſt modice: non profuſe: queſitis: id eſt partis Et vt ſerues q̄s habes: ſemper imaginare tibi deeſſe: vt ſemꝑ aliquid addas ſera autem (vt inquit Heſiodus) in fundo parſimonia eſt

Quod preſtare potes ne bis promiſeris vlli
Ne ſis ventoſus dum vis vrbanus haberi

Quod nō poſſis efficere: ne ſemel quidem eſt promittendum: ne temere facias. Porro quod preſtare poſſis. id iterꝝ atq̄ʒ iterꝝ ꝓmittere iactantie eſt: nō humanitatis Moleſtia eſt verboſa promiſſio. moleſtia exprobratio

Qui ſimulat verbis nec corde eſt fidus amicus.
Tu quoq̄ʒ fac ſimile ſic ars deluditur arte.

Erga eum qui fuco vtitur: tu itē contra vtere fuco: ⁊ iuxta prouerbium Cretiſſa contra cretenſem Satius eſt retinere ſimulatū amicū q̄ʒ redere aptū inimicum Id enim fiet: ſi oſtenderis te ſentire fucum.

Noli homines blandos nimiū ſermone ꝓbare
Fiſtula dulce canit volucrem dū decipit auceps

Semper ſuſpecta ſit tibi blandiloquentia Nec eſtimes homines ex bonis dictis: ſed ex benefactis Inſidiatur tibi quiſquis admodum blandus ē Nemē to ſic capi. ⁊ illici aues: videlicet imitatione vocis Et aſſentatōne maxima ge hominum capitur

Si tibi ſint nati nec opes tunc artibus illos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 49

Inſtrue quo poſſint inopem defendere vitam

Artez: vt hz prouerbiū: nō ſolū quēuis terra: ſed quēuis etiā alit fortuna Unde
certiſſimū viaticum eſt ars: que quocunqꝫ terrarū venias: defendit ab egeſtate
At nunc vulgus liberos ſuos diuitū aut principum miniſterijs dedicat. Ubi
duo ſimul maxima diſcant mala: luxum ⁊ ocium

Quod vile eſt charum quod charū ē vile putato
Si tibi nec parcus nec auarus habeberis vlli

Quod vulgus magnifacit: tu ꝯtēne Qd̄ vulgꝰ negligit: tu magnifacito Ita fi/
et: vt nec tibi ſis parcus Audebis enī vti: que nō magnifacis Neqꝫ cuiqꝫ vide/
beris auarus: cur non expetes auide: neqꝫ ſeruabis attente: que cupiunt illi
Uulgus plurimi facit diuitias. Minimi facit probitatem ⁊ eruditionez Tu
inuerte eſtimationem: Res aūt cuiqꝫ tales ſunt: qualis eſt de his opīo Uul/
gus lautam rem putat: pauonem aut rhombū Tu cōtra vilem rem putato. ⁊
puta rem eſſe lautiſſimam ouum galline recens: lactucam pullum gallinaceū
Ita nec tibi videberis ſordidus: cum habeas lauta tuo iudicio: nec aliorū ex
petes lauticias: que tibi viles ſunt

Que culpare ſoles ea tu ne feceris ipſe.
Turpe eſt doctori. cum culpa redarguit ipm.

Turpe eſt id cōmittere: quod doces alios non eſſe committendum Uita tur/
pis abrogat authoritatem docenti

Quod iuſtū eſt petito vel quod videatᷣ honeſtū
Nam ſtultum eſt petere quod poſſit iure negari.

Qd̄ inhoneſtū eſt: a nemie petēdū ē Nullꝰ enī debet cuiqꝫ in re turpi morē ge/
rere Aut ſic q̄d iniuſtū eſt. i. q̄d nō debetᷣ: iure negari poteſt Ergo non a quis
petas. ſed ab eo: cuius officiū eſt p̄ſtare q̄d petis: neqꝫ quiduis: ſed quod cum
honeſtate ꝯiunctū eſt Nā id petitᷣ aliqñ et ab ijs: qui non debent.

Ignotum tibi tu noli preponere notis
Cognita iudicio conſtant incognita caſu

Ne facile cōmutes nota cū ignotis: puta amicū vl' rē: vl' vite genꝰ Notis enim
cōmodius vteris: de q̄bꝰ iudicare potes Que ſibi bona ſunt: rectius vteris
Sin mala: facilius tolerabis Q̄ñ q̄dem iuxta Plautū nota mala: mala nō ſūt
Ignota ꝓ co cuiuſmodi futura ſint incertuz ē Fit aūt ſepenumero: vt que in ex/
petendo putaris prima: in experiēdo repudies

Cum dubia incertis verſetur vita periclis
Pro lucro tibi pone diem quicunqꝫ laboras

Planudes grecꝰ legit incertis vt ſint due dcōes Cū igitᷣ vita p̄ ſe incerta. ſitᷣ ſitᷣ
in p̄iculis certis: vnūquēqꝫ vite diē in lucro deputa. vnuſq̄ſqꝫ enī dies poterat
eſſe vltimꝰ: et incertū erat an tibi contingeret Ergo in tot vite periculis q̄cūqꝫ
dies non eripitᷣ: is in lucro eſt imputādus Quicūqꝫ laboras. i. quicunqꝫ ſollici
tus es: ⁊ angeris huius vite malis Tametſi non ignoro Planudem ſecus ex/
poſuiſſe Sed non eſt ſententia illum per omnia ſequi Nam nihil magis p̄batᷣ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 49

vt legamus incertis vnica dictione ad hunc modum: cum vita dubia verſet: ideſt iactetur incertis periculis: id eſt caſib⁹. Nam pericula: hoc minus a nob vitari pñt: quod incerta ſunt: vitaſti naufragiū: non vitaſti ruinam vitaſti bellum: incidis in latrones: vitaſti peſtē: morderis a vipera Mille periculis obnoxia eſt hoīs vita. atq̧ his q̄dē incertis. ⁊ ineuitabilib⁹

Vincere cum poſſis interdum cede ſodali
Obſequio quoniam dulces retinentur amici

Nihil hoc diſticho elegantius fingi potuit: ob ſecūdandum aliquoties amicū et de tuo iure cōcedendum Siq̄dē ea facilitas ac morigeratio retinet amicos in amicicia Contra quidā dum obſtinate rixant̄ de lana caprīa: malunt amiciciā reſcindere: q̄z vlla in re obſequi animo amici.

Ne dubites cum magna petas impēdere parua
His etenim rebus coniungit gratia charos

Amicitia conſtat officijs mutuis: ⁊ iuxta prouerbium. Man⁹ manū fricat. Gratia hic p̄ dea m beneuolentię

Litem inferre caue cū quo tibi gratia iuncta eſt
Ira odium generat concordia nutrit amorem

Cauendum ē: ne per iracundiā lis incidat cum amico propterea quod ex iurgio reſident in animis veſtigia quedā: quę beniuolentiā vertunt aliquoties in odium Et non optime coire ſolet ſemel reſciſſa concordia. Ergo moroſitas oīs ⁊ aſperitas debet abeſſe ab amicitia

Seruorum ob culpam cum te dolor vrget in irā
Ipſe tibi moderare tuis vt parcere poſſis

Ne punias ſeruū aut diſcipulū: q̄z diu ſenſeris te ira cōmotū. Peſſim⁹ eñ auctor rerū gerēdarū ira. ſed prius temperes aīo tuo: vt ſedata iracūdia: vel ignoſcas vel mitius punias Ita philoſophus q̄dā punirē te (inq̄t ſerue) niſi irat⁹ eēz Et Plato ſublato in ſeruū baculo: rogat⁹ q̄d ageret: edo inquit caſtigo hunc. intemperātē. ſeipſum ſn̄s ira concitum

Quem ſuperare potes interdum vince ferēdo
Maxima enim morum ſemper patientia virt⁹.

Maximi animi eſt: cum poſſis vincere: pati tñ vt vincaris: ⁊ negligere aduerſarium Hac ꝟtute inter morales non eſt alia p̄ſtātior

Conſerua potius que ſunt iam parta labore
Cum labor in damno eſt creſcit mortalis egeſtas

Facili⁹ actuti⁹ eſt ſuare: quod tuo labore queſitū eſt: q̄z ſarcire q̊d pfuſione diminueris ac detraxeris Cū eñ laborat̄ integra re: facile deſcēdit inopia. verū cū laborat̄ i dāno faciēdo: īcreſcit ⁊ obruit nos egeſtas

Dapſilis interdum notis charis et amicis
Cum fueris felix ſemper tibi proximus eſto

Cum tu felix: hoc eſt lauta fortuna fueris: interdū dapſilis: id eſt liberalis no
tis. charis ⁊ amicis Notis vt vicinis: charis: vt q̄s diligis: amicis vt cognatis
Semper tibi proximus eſto: interdum in illos ſis beneficus: in teipſum ſemꝑ
Et ita amicis ſis amicus: vt tibi ipſi ſis amiciſſimus

Tellūris ſi forte velis cognoſcē cult? ¶ Lib. ij
Vergiliū legito quod ſi mage noſſe laboras
Herbarū vires Macer tibi carmine dicet
Si romana cupis et punica noſcere bella
Lucanum queras qui Martis prelia dicet
Si quid amare libet vel diſcere amare legendo
Naſonem petito ſin autem cura tibi hec eſt
Vt ſapiens viuas audi quo diſcere poſſis
Per que ſemotum vitiis traducitur euum
Ergo ades et que ſit ſapientia diſce legendo

¶ Interpretatio

Ex aliis poetis alia licebit cognoſcere Vergili⁹ in libris Georgicō docꝫ agri
culturā Macer tradit vires herbaꝝ. quanq̄ȝ alius quiſpiā fuit hic Macer: q̄
is quem habemus vulgo: ni fallor Lucan⁹ narrat Romanorum ciuilia bella
vbi legēdū arbitror ciuica ꝑ punica Nihil em̄ de punicis bellis ſcpſiſſe legit Lu
canus Ouidius tradidit artem amandi: et in Elegiis docet amores Quod ſi
cupis artem ⁊ rationem recte beateq̄ȝ viuendi cognoſcere hunc librum legito
Is te docebit: non vulgares artes ⁊ nugas: ſed quo pacto vitam exigas ſe-
motam: id eſt liberam ⁊ immunem a viciis

Si potes ignotis etiam prodeſſe memento
Vtilius regno meritis acquirere amicos.

Non ſolum in amicos oportet eſſe beneficium: veꝝ ignoti quoq̄ȝ cōciliādi ſunt
ca deuinciendi beneficētia: ſi modo poſſis ꝓdeſſe: vtilius enim eſt: q̄ȝ plimos
amicos parare meritis id eſt benefactis: q̄ȝ parare regnum Regnum enī eripi
poteſt amici ſuccurrēt eiecto: ⁊ firmiores ſunt quos beneficio adiunxeris q̄ȝ q̄s
poteſtate premas

Mitte arcana dei celumq̄ȝ inquirere quid ſit
Cum ſis mortalis que ſunt mortalia cura

Iuxta Socratis ſententiam: quę ſupra nos nihil ad nos: admonet vt omiſſo
ſtudio naturalis philoſophie: ea curemus: quę ad. vitam humanā ꝑtinēt: hoc
eſt ad mores cōponendos

Linque metum lethi nā ſtultū eſt tpe in omni
Dum mortem metuis amittis gaudia vite

Eandem ſniam legis in p̄ori libro.

Iratus de re incerta contendere noli
Impedit ira animū ne poſſit cernere verum

Pyrrhus admonere ſolitus eſt tyrones: ne iraſcerentur: at multo magis oportet cauere iracundia eos qui diſputant Melius enī iudicat. qui vacat ira Cōtra ira obſtat animi iudicio

Fac ſumptum propere cū res deſiderat ipſa
Dandū eteni eſt aliq̄d cū tēpus poſtulat aut res.

Equidem opinor prōpte legēdū pro ꝓpere Sumptum qui neccārio faciēdus eſt: libenter et prompte facito. ne videaris grauatim facere Nam aliquid omnino inſumendum eſt non paſſim: ſed quoties tempus aut cauſa poſtulat. ho eſt in nuptijs: in feſtis item in amicis

Quod nimiū eſt fugito. ꝑuo gaudere memēto
Tuta mage eſt puppis modico que flumic fert

Humilis fortuna tutior eſt q̄ȝ excelſa. vt nauis tutior eſt. que in ꝑuo eſt flumine: q̄ȝ que in pelagi fluctibus natat

Quod pudeat ſocios prudens celare memēto
Ne plures culpent id quod tibi diſplicet vni

Ne iudicaueris amicis: aut ne cōmittas teſtibꝫ alijs: cuius te facti pudeat Ne plures reprehendant. ſi ſci erint. id quod vni tibi diſplicet: ſi ſolus tibi cōſcius fueris Hoc eſt. ſi quid peccas: pecces abſqꝫ arbitris Nec hanc ſententiam intellexit grecus Planudes

Nolo putes prauos homines peccata lucrari
Tēporibus peccata latent et tēpore patent

Ne putes nocētes lucrari. hoc ē īpune auferre ſua pctā Latēt quidē: ſed ad tps poſtea patēt. id ē manifeſtātur Tps enī ⁊ celat: ⁊ apit oīa

Corporis exigui vires contemnere noli
Conſilio pollet. cui vim natura negauit

Noli cōtēnere inimicū. lꝫ ſit puſillo corpe Nā ſepe quod corpis viribꝫ detractū eſt. natura addit ingenij viribꝫ. Quāq̄ȝ hec ſententia latius patet nempe hominē nō eſtimādū ꝓceritate. roboreqꝫ corpis ſed aīo potius.

Quem ſcieris non eē parem tibi tpe cede
Victorē a victo ſuperari ſepe videmus

Si ſenſeris tibi rē eē cū potētiore. cede ad tps ⁊ ſine penes illū eſſe victoriā Nā incidit ſepe nūero oportunitas: vt mutatis vicibꝫ rerū: vincat: qui victus fuerat et ſupior ſit qui fuit inferior Cōuenit cū illo Vir fugiēs et denuo pugnabit.
Quidā ſtulta ꝑtinacia ſtatim aut vincere volūt aut pdiundari

Aduerſus notū noli contendere verbis

Lis minimis verbis interdū maxima creſcit.

Eandem ſnīam ⁊ ante legiſti cū familiaribus rixandum non eſt qđ ſumma diſcordia ſoleat naſci ex ꝟbulis leuiſſimis.

Quid deus intendat noli perquirere ſorte
Quid ſtatuat de te ſine te deliberat ipſe.

Nec hanc ſnīam recte vertit Planudes Ne ſortilegijs ac malis artibus inquiras: quid de te futuꝝ ſit Quandoquidem id deos ſciri non vult Neqꝫ enī te in conſiliū adhibet: cum aliquid decernit de te Quod ſi te vellet id ſcire. nimirū acceſſiret te in conſilium

Inuidiam nimio cultu vitare memento
Que ſi non ledit tn̄ hanc ſufferre moleſtum eſt

Et hanc ſnīam nō recte vertit Planudes Ne nimio ſplēdore ſtrepituqꝫ vite. ꝯflaueris tibi hoīm odiū Qui tametſi non poſſint te ledere: tamen moleſtum ē viuere obnoxium odio multoꝝ: vt per ſe iucundum eſt omnibus eſſe charum, etiam ſi nihil vtilitatis inde capias

Eſto animo forti cum ſis damnatus inique
Nemo diu gaudet qui iudice vincit iniqus

Ne abijcias animum. ſi aduerſarius vicit te preter ius Nec enim diu exultabit. ſed quod perperam pronūciabit iudex: id deus reuindicabit

Litis preterite noli maledicta referre
Poſt inimicicias irā meminiſſe malorum eſt

Poſt reditū in grām: nō optet lis ante acte cōuicia refricare. ſed obliuiſci ſuperioꝝ iniuriaꝝ Finita enī ſimultate debet et iraꝝ eſſe finis ſecus aūt facere maloꝝ eſt. greci vocant ꝟbo videlꝫ infami

Nec te collaudes nec te culpaueris ipſe
Hoc faciunt ſtulti quos gloria vexat inanis

Teipſum nec vituperes, nec laudes. vtrunqꝫ enim videtur affectantis inanē gloriam Nam et qui ſe vituperat: ob id facere videtur: vt refellatur ab alijs, et diuerſa audiat.

Vtere queſitis modice cū ſumptus abundat.
Labitur exiguo quod ꝑtum eſt tempore longo

Sera in fundo parſimonia. dū adhuc multū ſupeſt. incipe parcꝰ vti citiꝰ enim effluunt parta ꝙ̄ colliguntur

Inſipiēs eſto cū tempus expoſtulat aut rēs
Stulticiā ſimulare loco prudētia ſumma eſt

Aliqñ deponēdū ē ſuꝑciliū ⁊ remittēda ſeueritas: vt in cōuiuijs in luſu. deponēda ꝑſona ſapiētis ſumēda ꝑſona ſtulti: preſertim inter ſtultos. at ita vt ſtultum agas: nō vt ſtultꝰ fias Sūma enī prudētia eſt ſeruire tpi Loco. i. cum cōgruum Ita Terētius. in loco ꝟo laudo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 49

Luxuriam fugito ſimul et vitare memento
Crimen auaricie. nã ſunt contraria fame
Pugnant inter ſe luxus ꝛ auaricia Nam alterum eſt profuſi: alterum ſordidi
Utrunqꝫ vicium iuxta fugiendũ eſt: vtpote quod foedã pariat famam Siq̃
dem qui nimium parci ſunt: audiunt id eſt cu-
mini ſectores et id eſt ficos diuide ſimiliaqꝫ Qui luxu
ſua profundunt: nepotes: et lurcones appellantur

Noli tu quedã referenti credere ſemper
Exigua tribuenda eſt fides qui multa loquũtur
Nõ ſtatim habẽda fides his: qui ſp aliquid noui rumoris proferũt. deqꝫ alio
rum factis nunciant aliq̃d Parꝫ eni credẽdũ ijs: qui multa loquũtur. propte-
rea quod huic vicio vanitas ſolet eſſe adiuncta

Quod potu peccas ignoſcere tu tibi noli
Nam nullũ crimẽ vini eſt ſed culpa bibentis.
Uulgus ita ſolet excuſare ſua peccata. vinũ in cauſa fuit. bene potus hoc di-
xi: verꝫ ipſe tibi imputa: non vino: quod tuo vitio noxium fuit nõ ſuo.

Conſilium arcanum tacito cõmitte ſodali.
Corporis auxiliũ medico cõmitte fideli
In rebus arcanis ꝛ tacẽdis: caue ne quẽuis conſulas: ſed eum duntaxat cuꝰ
fidem in tacendo perſpectã habeas: ne non ſolum non opituletur. ſed ledat eti
am ꝛ infamet Neqꝫ enim corpis vitia cuiuis ſed medico note fidei. qui celer
ſuccurrat

Succeſſus indignos noli ſufferre moleſte
Indulget fortuna malis vt ledere poſſit
In hoc verſu multi laborant: Quidã. ſ. elidunt in ſucceſſus. verꝫ tu ſi tollas tã
dictõnem plane hic ſupuacuã: nihil ſupeſt ſcrupuli Ne te cruciet proſperitas: q̃
nonnunq̃ contingit indignis Non enim illis ſe fauet fortuna: ſed inſidiatur. ꝛ
illicit: vt poſtea grauius ledat

Proſpice qui veniũt hos caſus eſſe ferendos
Nã leuius ledit quicquid preuideris ante.
Quicquid accidere põt hõi. id anq̃ accidat tecũ meditare: vt ne ſubitũ ſit ſi ac
ciderit Minus eñ cruciant mala: que nõ accidũt inopinãti

Rebus in aduerſis animũ ſubmittere noli
Spẽ retine ſpes vna hõiem nec morte relinquit.
Cũ fortũa ſeuit: ſuſtine teipm aĩ fortitudĩe: ac ſerua rebꝰ lẽdis Nec abijcias ſpẽ
que ſola nec moriẽtẽ relinquit Quã diu ei aĩa ẽ. ſpes ẽ Et in pixide Pãdore ſo
la ſpes in labro heſit Itẽ Ouidiꝰ viuere ſpe vidi q̃ moriturꝰ erat.

Fronte capillata poſt eſt occaſio calua
Rẽ tibi quã noſcis aptam dimittere noli.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 49

Quoties fortũa offert cõmoditatẽ aliquã: que tibi sit apta: statim arripe. Nã occasio frõtẽ hꝫ capillatã. vt ea parte teneri possit verũ si semel se verterit. ab occipitio calua est: vt iã apprehẽdi nequeat: hoc est oportunitas. cũ contingit teneri potest. nõ redit aũt cũ voles si neglexeris. Hic admonendũ illud quod greci fingunt de deo cero: de quo nos copiose in prouerbijs

Quod sequitur specta quodq̃ iminet añ videto.
Illũ imitare deũ. qui partem spectat vtrãq̃.

Ex preteritis futura collige Ex preteritis bene aut secus gestis consilium cape quo pacto futuris occurras Exemplo Jani dei Romani quem bifrontem fingebat antiquitas: quod oporteat prudentem virum id est a fronte et a tergo vt inquit Homerus: habere oculos. illud autem sequitur n.os: quod preterijt

Fortior vt valeas interdum parcior esto
Pauca voluptati debentur plura saluti

Uite rõem moderare magis ex salutis: ac bone valetudinis rõne: q̃ voluptatis Non enĩ morbo tm̃ oportet ab intẽperãtia cauere. verũ etiã cum recte valemus parcius vtendum est reb9 omnib9. nempe somno. potu. cibo. venere lusu ne in morbum incidamus Et si nõnihil dãduꝫ est voluptati multo plus tamẽ saluti: qua perdita: pereunt simul ⁊ voluptates oẽs

Judiciũ populi nunq̃ contẽpseris vnus
Ne nulli placeas dũ vis cõtemnere multos

Nũq̃ optia placẽt multitudini: tamẽ sapiẽtis est. nõ pugnare solũ aduersus vniuersos Nã frustra sapit. qui solus sapit. cũ oib9 desipere videatur

Sit tibi precipue quod primũ est cura salutis
Tẽpora ne culpes cũ sis tibi causa doloris

Ante oia bone valetudinis rõnem habe Ne si tua intemperãtia in morbum incideris. postea pudore reijcias culpã in coeli insalubritatẽ aut loci. sicuti vulgus solet Nam pleriq̃ morbi in nobis accidũt ex intẽperãtia vite

Somnia ne cures nã mens hũana quod optat
Cũ vigilat sperans per somnũ cernit idipm

Quidã anxie obseruãt sua somnia: ⁊ ex his futura estimãt Cum somnia dormientium nascãtur ex affectib9 vigilãtium: neq̃ significẽt: quid sit euenturum sed quod aliquãdo cogitauerit. dormienti representant

¶ Liber tertius

Hoc quicũq̃ velis carmẽ cognoscere lector
Hec precepta feres que sunt gratissima vitę.

Instrue preceptis animũ ne discere cesses
Nam sine doctrina vita est quasi mortis imago.
Cõmoda multa feres sin aũt spreueris illud

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 49

Non me ſcriptorē ſed te neglexeris ipſe.
Hoc eſt prohemij loco. Abſqȝ rōne bñ viuēdi vita nō eſt vita ſȝ ſimulachrum mortis Hoc carmē vtiliſſima vitę pcepta tradit: ſi ſtudeas cognoſcere: ſi nō ſpreueris. teipm cōtēpſeris. nō ſcptorē. ſi quidē tua res agitur nō illius

Cū recte viuas ne cures verba malorum
Arbitrij noſtri non eſt quod quiſqȝ loquatur
Si male de te loquuntur mali: cum tu nihil facias mali eſto cōtentus cōſciencia recte factoꝝ Nam in te ſitum eſt: vt bene agas. Non eſt in te ſitum quomō de te loquatur hic aut ille

Productus teſtis ſaluo tñ ante pudore
Quantūcūqȝ potes celato crimen amici
Si citeris teſtis in crimine amici: celabis pro virili maleficium illius ita tamē vt ipſe nō ledas famā tuā: et tm̄ ſilentij dabis amicicie. quantum patietur et fama tua: et teſtimonij religio

Sermones blandos bleſoſqȝ cauere memēto
Simplicitas veri ſana eſt fraus ficta loquēdi
Veritatis ſimplex eſt orō Inſidioſa eſt blandiloquentia Proinde ſuſpecta ſp eē debet prudentibus

Segniciem fugito que vite ignauia fertur
Nam cū animus languet cōſumit inertia corp⁹.
Ignaua et ocioſa vita fugienda eſt Nā torpor animi corpi quoqȝ inſit⁹ et languorē adducit Animi exercitatio. corpis quoqȝ valetudini cōfert

Interpone tuis interdum gaudia curis.
Vt poſſis aīo quemuis ſufferre laborem
Animus ſerijs negocijs fatigat⁹ aliqñ relaxandus eſt honeſtis ac moderatis voluptatibus: vt redintegratis viribus: ad ferendos labores ſufficiat Nā qđ caret alterna requie durabile non eſt.

Alterius dictū aut factū ne carpſeris vnqȝ
Exemplo ſimili ne te derideat alter
Quod in alios feceris. hoc in te fiet ab alijs: ſi libenter reprehendas illorum facta dictaue. tuo exemplo et alij in te vtentur

Que tibi ſors dederit tabulis ſupma notato
Augendo ſerua ne ſis quem fama loquatur
Quod tibi obuenit ex teſtamento tuorum id ſerua. ne fias vulgo fabula
Que ſors ſupma. i. hereditas. dederit tibi notato. i. inſcripto tabulis teſtamētarijs. vel notata id eſt ſcripta tabulis. ea augendo ſerua. id eſt ſerua. augeas etiam Vulgus enim multa dicere ſolet in   id ē
nouas nactos diuitias

Cũ tibi diuitie ſuperant in fine ſenecte
Munifice facito viuas non parcus amicis
Eſt vitiũ hoc ſenib⁹ peculiare: vt q̃ ppi⁹ accedãt ad mortẽ hoc ſint cõtractiores
Suꝑant: i. ſupſunt ꝛ abũdãt in fine ſenecte. i. in extrema ſenectute quã decre/
pitã vocant Tũ igit̃ dones: ſed amicis. qui te foueãt obſequijs
Utile conſiliũ dominus ne deſpice ſerui.
Nullius ſenſum ſi prodeſt tempſeris vnq̃
Propter authoris humilitatẽ non eſt contemnenda ſalubris ſnia. Nec ſpectã
dum eſt quis dicat ſed quid dicatur
Rebus et in cenſu. ſi non eſt quod fuit ante
Fac viuas contentus eo quod tempora prebẽt
Diminuta fortũa tua. nõ eſt vtẽdũ eo dẽſplẽdore. quo pri⁹ ſed cõtẽt⁹ eris coge
nere vitę. quod pñs fortũa tibi pbet Et quod adeſt. boni cõſulas
Vxorẽ fuge ne ducas ſub nomine dotis
Nec retinere velis ſi coeperit eſſe moleſta
Fuge. i. caue ne ducas vxorẽ dotis cauſa Et ſi duxeris dotatam. ne dotis re
ſpectu eã retineas: ſi tibi grauis ſit. ſed contempta dote repudies.
Multorũ diſce exemplo quę facta ſequaris
Quę fugias vita eſt nobis aliena magiſtra.
Qui ſuis diſcunt periculis. quid expediat. magna mercede diſcunt. ſapiẽs ex
aliorum vita ſumit viuẽdi cõſiliũ Hoc illi infamiã cõflauit. cauebo ne quid ſilẽ
faciam Hoc illi bene ceſſit. imitabor
Quod potes. id tentes operis ne põdere p̃ſſus.
Succũbat labor et fruſtra tentata relinquas.
Prius expende vires tuas. q̃ꝫ aggrediare negocium. ne poſtea vict⁹ difficulta
te: turpiter relinquas. quod temere incepiſti
Quod noſti haud recte factum nolito tacere
Ne videare malos imitare velle tacendo.
Noli diſſimulare: ſi quid videris nõ recte fieri Uideberis enim probare tuꝫ ſi
les. ſilentium enim aliquando confeſſus eſſe videtur
Judicis auxiliũ ſub iniqua lege rogato
Ipſa etiã leges cupiũt vt iure rogantur
Si premeris iniqua lege. hoc eſt dura. et inhumana. confugias ad iudicis eq̃
tatem Non enim hoc eſt contra leges. ſed ex mente legum vt ad equitatẽ re/
digantur. et temperẽtur Iniqua lex eſt: cum ſummo iure contenditur. veluti ſi
pauper in vincula conijciatur. quod non alat patrem. cum lex dicat Liberi pa
rentes alant aut vinciantur Aliquando lex durior eſt: vt terreat In his iudex
hoc eſt pretor aut princeps põt ſuccurrere
Quod merito pateris patienter ferre memẽto

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 49

Cūq̄ȝ reus tibi ſis ipſum te iudice damna.
Incommodū quod tua culpa tibi accidit. nō imputabis alij q̄ȝ tibi Et cū tibi ſcis cōſcius. dāna teipm. cuiqȝ iudex eſto et ea pœna dignū exiſtiato.

Multa legas facito perlectis perlege multa
Nā miranda canunt. ſed non credenda poete
Multa quidē legas: ſed cū iudicio. Nec enī oīa ꝟa ſunt que legis apud poe/tas Fortaſſis pro plege legēdū eſt perline. hoc ē dele et corrige

Inter conuiuas fac ſis ſermone modeſtus
Ne dicare loquax dum vis vrbanus haberi
In foro locus eſt eloquētię In cubiculo ſilentij. in cōuiuijs alternis ac mode/ratis ſermonibus vti conuenit. ijſqȝ venuſtis et amoenis Quidā dum vrbani/tatem affectant. loquacitate moleſti ſunt reliquis conuiuis. quibus non reli/quunt loquendi ſpacium.

Coniugis irate noli tu verba timere.
Nam lachrymis ſtruit inſidias dū femīa plorat.
Vxores lachrymas habent in promptu His expugnant viros Admonet igitur ne quid cōmoueamur huiuſmodi lachrymis Fingūt eni eas ſepe nūe/ro. quo viros ſuos fallant veluti cū ſimulāt ſe cōmoueri zelotypia vt ſuū adul/teriū diſſimulēt: aut iratas ſe fingūt ei: quē amāt.

Utere queſitis ſed ne videaris abuti.
Qui ſua cōſumūt cū deeſt aliena ſequūtur
Utere que paraſti nō abutere Ne profuſis bonis tuis cogaris vel impudēter rogare aliena: vl' ſeruiliter alieno viuere: vel periculoſe furari aliena

Fac tibi propōnas mortē non eſſe timendam
Que bona ſi non eſt finis tamen illa malorū
Mors vel ob hoc timida non quod finis eſt oīm huius vite maloꝝ.

Vxoris linguā ſi frugi eſt ferre memento
Nāqȝ malum eſt nil velle pati nec poſſe tacere
In amicis leuiuſcula quedam vitia ferenda ſunt: ſi alioqui ꝓbi fuerint. Velu ti in vxore ſi paulo ſit loquacior. aut lingue procacioris: ferendū eſt. ſi aliqua pudica eſt: ⁊ frugi: hoc eſt ſuo fungens officio Maxime quod lingue morbus et ſexui peculiaris eſt Malus eſt is qui nihil vitij ferre poteſt in alijs preſertim cum res facilis ſit tacere. ſic enim vxor deſinet obgannire: ſi nihil reſpondeas quemadmodum ſolitus eſt Socrates

Dilige non egra charos pietate parentes.
Nec matrē offendas dū vis bonus eē parenti
¶ Pietas: amor et cultus eſt erga parentes: patriam. deum et quis loco pa/rentum eſt Quidam veluti legib' coacti colunt parentes non ex animo Dilige

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 49

parentes charos pietate nō egra .id ē nō coacta: neqȝ grauatim ſed prōpte ala
criter Et ſi quid inciderit diſſidij inter parentes: ita alteri obſequaris vt alter
non offendas. ſed pietas tua careat om̄i moleſtia

¶ Liber quartus

SEcurā quicūqȝ cupis traducere vitā.
Nec vicijs herere aīm q̄ morib⁹ obſūt
Hec p̄cepta tibi ſp̄ relegēda memēto.
Inuenies aliq̄d in q̊ te vtare mḡro

Et hoc prohemiū ē quarti libri Si vis eſſe liber ab om̄ib⁹ vicijs. ⁊ nulli⁹ mali tibi conſcius viuere. hec ſp̄ habeas pre manibus In quibus inuenies in que te ipſo magiſtro poſſis vti. hoc eſt vt ipſe regas ac modereris vitam tuam ad lutus his preceptis

Deſpice diuitias ſi vis animo eſſe beatus
Quas qui ſuſcipiunt mendicāt ſemper auari

Non iubȝ abijcere diuitias. ſed nō magnifacere Eteni qui has ſuſcipiūt. hoc ē mirātur ac magnifaciūt. dū nō audent vti que poſſidēt. et ſp̄ aliquid accumu lant. ſp̄ mendicant hoc eſt egeni ſunt.

Commoda nature nullo tibi tp̄e deerunt
Si contentus eo fueris quod poſtulat vſus

Si metiaris ſumptus vſui hoc eſt neceſſitate. non ambitōe. neqȝ voluptate. nunqȝ tibi deerunt cōmoditates. nature. que paucis contenta eſt. cū cupidita tes immenſum deſiderēt

Cum ſis incautus nec rem ratione gubernes
Noli fortunam que non eſt dicere cecam.

Si res male tibi ſuccedunt tuapte negligentia. ne conferas culpam in fortu nam vt illā cecā appelles: cū tu ipſe magis par proſpexeris Poteſt accipi bifa riam. que non eſt id ē que nulla eſt Fingunt enim mortales hāc deā cum nulla ſit Aut que non eſt ſubaudi ceca

Dilige denarium ſed parce dilige formam
Quam nemo ſanctus nec caſtus captat habere:

Amare pecuniā ad vſum prudētis eſt. amare vt forma paſcas oculos auari ac dementis Denarium volunt oēs. formā ſoli mali captant

Cum fueris locuples corpus curare memēto
Aeger diues habet nūmos ſed nō habet ipm̄

Cū agit de corpis valetudie. ne tū parcas diuitijs tuis Eteni qui morbo ſuc currit. ne minuat pecuniā is hȝ quidē nūmos. at ſeipm̄ nō hȝ. cū male valeat Mauult nūmos eē ſaluos. qȝ ſeipm̄. et illis frui: qȝ ſeipſo.

Verbera cum tuleris diſcens aliqñ magiſtri
Fer patris imperium cum verbis exit in iram

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 49

Vapulaſti puer a pceptore: cū diſcetes literas Multo magis ferre cōuenit cū
pater te vbis obiurgat Tuliſti literatoria tyrānidē multo ſeniorē feras et pa
tris imperiū. qui etiā cū iraſcit. tn̄ a vberib⁹ tēperat

Res age que proſunt rurſus vitare memēto
In quibus error ineſt nec ſpes eſt certa laboris

De quibus dubites: ea ne feceris Age illa ex qb⁹ certa ſperatur vtilitas Ruſ
ſus in quibus falli poſſes: et incertum eſt profutura ne ſint: an nocitura ab ijs
abſtineas

Quod donare potes gratis concede roganti
Nam recte feciſſe bonis in parte lucrorum eſt

Dona libenter ſi quid potes Nam lucrum eſt non damnū: quod contuleris in
bonos Et beneficium dando accepit: qui digno dedit Redit enim cū fenore
quod probo viro benefeceris

Quod tibi ſuſpectum eſt confeſtim diſcute q̄d ſit
Namq ſolent primo que ſunt neglecta nocere

Que ſuſpitōem hn̄t mali: ea noli negligere: ſed ſtatim examina: et exquire cu
iuſmōi ſint Nam initijs facile medeberis ſi quid mali ſit: at neglecta creſcunt:
ac maxime ledunt poſtea: veluti ſi ſuſpicaberis amicum alienore eſſe in te ani
mo: noli negligere: q̄d ſibi velit: ſed excute: vnde hoc natum ſit: et ſi quid eſt ſta
tim occurre naſcenti malo

Cum te detineat Veneris dānoſa voluptas
Indulgere gule noli que ventris amica eſt

Caue ne duplices morbū tuū: vnus enim vtcunq ſfertur Duo ſimul ferri nō
poſſunt Amare damnoſa res: Damnoſa gula Quod ſi pariter vtroq labo
res malo: ſupereſt: vt mox ad egeſtatem redigaris Gulam vocat ſtudium ex/
quiſitorum ciborum / eamq dicit ventris amicam quod per eā venter ſagi
natur: res et fama decreſcit.

Cum proponas animalia cuncta timere
Vnū hominē tibi precipio plus eſſe timēdum

Cum tua ſponte putes omnes feras eſſe timendas: meo precepto vnum ani
mal maxime timebis: nempe hominem Nam nulla belua magis homini no
cet: q̄ homo homini

Cum tibi preualide fuerint in corpore vires
Fac ſapias ſic tu poteris vir fortis haberi.

Si natura dedit vires corporis nō ſtatim vir fortis eris: niſi adiunxeris inge/
nij vim. hoc eſt ſapiam: qua corporis robore recte vtaris.

Auxilium a notis petito ſi forte laboras
Nec quiſq melior medicus q̄ fidus amicus

Corporis morbos aperis medico Animi morbos aperi fideli amico

pharmacis ſanat:hic verbis Aliter ſi quid morbi inciderit:magis amicū ac-
cerſe:quam medicum

Cum ſis ipſe nocens moritur cur victīa pro te
Stulticia eſt morte alterius ſperare ſalutem

Veteres credebant expiari ſcelus cōmiſſum mactata pecude:q̄ nihil cōmiſe-
rat Et pro alieno pctō .innocens dabat poenas.cū is qui peccauit:poti⁹ mac
tari debuerit.q̄ꝫ victia Stulte autem ſperabant alienā mortem ſibi ſaluti fore
cum ſua cuiuſqꝫ mala de ſuo dependeāt oportet

Cum tibi vel ſocium vel fidum queris amicū
Non tibi fortuna eſt hominis ſed vita petenda

Amicum quem velis adiungere:non eſt eſtimandus e cenſu:ſed ex moribus
Idem oportet fieri in vxoribus

Vtere queſitis opibus fuge nomen auari
Quid tibi diuitie proſunt ſi pauper abundas

Fruſtra paraſti diuitias:ſi ꝑtis vti non audes:ꝛ inter magnas opes viuis in
ops Nihil enim refert habere ſi que habes nihilo plus tibi proſunt q̄ꝫ ea que
non habes.

Si famam ſeruare cupis dum viuis honeſtam.
Fac fugias animo que ſunt mala gaudia vitę

Si cupis honeſtam tueri famulam:noli amare voluptates inhoneſtas ꝟ̄pe
gule:libidis ꝛ ſimilium

Cum ſapias animo noli irridere ſenectam
Nam quicunqꝫ ſenex ſenſus puerilis in illo eſt

Cum ꝑ etatem vigeat ingenium tuū ꝛ animi vis:noli deridere ſenectutem.q̄
minus animo valet Deſipiſcit enim omnis ſenex:ꝛ ad puerilem ſtulticiam re
dit Aetatis igitur vitium ferendum non irridendum eſt

Diſce aliquid nam cum ſubito fortuna recedit
Ars remanet vitamqꝫ hominis nō deſerit vnq̄ꝫ.

Opes ſepenumero ſubito fortuna eripit homi:veluti incēdio.furto.bello naū
fragio.verum ars eripi non pōt Hec itaqꝫ certiſſima poſſeſſio eſt.que ſemper
et vbiqꝫ te poſſit alere

Perſpicito cuncta tacitus quid quiſqꝫ loquatur
Sermo hominum mores et cęlat et indicat idem

Nulla res magis arguit ꝛ aperit vitā ꝛ ingeniū hoīs:q̄ꝫ illius oratio Hoc ē cer
tiſſimum animi ſpeculū:igitur ſi vis hoiem cuiuſmodi ſit cognoſcere.ꝑpende
tecum qualis ſit illius oratio Sermo indicat mores hoīs:ſi loquatur ex aīo ꝛ
celat idē:ſi vel taceas.vel diſſimulanter loquaris

Exerce ſtudium quamuis perceperis artem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 49

Ut cura ingenium ſic manus adiuuat vſum
Ut euaneſcunt diſcipline: niſi exercitatione confirmes: ſic artificium ope cōmandum erit: ne excidat

Multum ne cures venturi tempora fati
Non timet is mortem qui ſcit cōtēnere vitā
Si vis liber eē a metu mortis: diſce vitā non magnifacere

Diſce ſed a doctis indoctos ipſe doceto
Propaganda etenim rerū doctrina bonarum
Diſce non a quouis ſed ab ijs qui poſſunt docere Rurſum quod ab alijs didiceris: id alijs imperti. Utiliſſimum enim rerum ſcientia non eſt premenda ſed per manus tradenda

Hoc bibe quod poſſis ſi tu vis viuere ſanus:
Morbi cauſa mali eſt homini quā voluptas
Ne biberis ſupra vires Breuis enim illa bibendi voluptas: ſepenūero conciliat homini moleſtum ⁊ diuturnum morbum

Laudaris quodcunq palam quodcūq ꝓbaris
Hoc vide ne rurſus leuitatis crimine dānes
Leuis ⁊ inconſtans videberis: ſi quod aliquādo corā multis laudaris: idem poſtea damnes Quod ſi mutaſti ſententiam fac ſileas Fortaſſe pro vide legēdum eſt fuge Crimine. id eſt ſuſpitione ⁊ cum vituperio

Tranquillis rebus que ſunt aduerſa caueto
Rurſus in aduerſis melius ſperare memēto
Ne ſecurus ſis cum fortuna tranquilla eſt: ſeu tempeſtatem caue Rurſum cū fortuna ſeuit. animum ſuſtine. ſpe melioris fortunę quę ſucceſſura ſit In ſecundis rebus timenda ſunt aduerſa ne ſis ſupinus In aduerſis: ſperanda ſunt leciora. ne deficias animo

Diſcere ne ceſſes cura ſapientia creſcit
Rara datur longo prudentia temporis vſu
Iuxta Solonis ſententiam oportet ſeneſcere ſemper aliquid addiſcentes Nā rara hoc eſt ſingularis et eximia prudentia. contingit longo vſu. id eſt diutina experientia ętatis Quamq mihi magis probatur. hic qui prudentes euadunt experientia rerum: vel quia paucis contingit diu viuere. vel quia cōplures ſtulticiam non exuunt hac via Certiſſima ac breuiſſima ad ſapientiam via eſt.

Parce laudato nam quem tu ſepe probaris.
Una dies qualis fuerit monſtrabit amicus
Ne laudes amicum effuſius: cuius non feceris periculum. ſiquidem ille ſæpius abs te laudatus. vno aliquo die declarabit alium fuiſſe ſe: q̄ tu predicaris

Ne pudeat que neſcieris te velle doceri
Scire aliquid laus eſt pudor eſt nil diſcere velle.

Quidā ſtul: o quodā pudore malunt ſemper neſcire: q̄ ſemel diſcere: cum ſcire pulchꝝ ſit: ⁊ pudendū nihil velle diſcere Ergo honeſtū velle

Cum Venere et Baccho lis eſt et iūcta voluptas
Quod lautum eſt animo cōplectere ſ; fuge lites

Excerpe quod ineſt boni: fuge quod adiūctum eſt mali Exhilarat potatio: diſcutit curas: vtere hac cōmoditate: ſ; rurſus ebrietas incitat ad iurgia Hoc caue Item venus delectat ſed hꝫ ſua iurgia Ama igit̃ abſq; diſſidijs

Demiſſos animo ac tacitos vitare memento
Qua flumen placidū eſt forſan latet altiꝰ vnda

Triſtes ac tacitos vita Videntur enim aliquid mali moliri Queadmodum cauendum eſt flumen ea parte: qua tranquillum eſt Nam illic profundiſſimū eſſe ſolet Ita Ceſar magis metuebat Brutum ⁊ Craſſū pallidos ac tacitos q̄ Antonium ebrium

Cum tibi diſpliceat rerum fortuna tuarum
Alterius ſpecta quo ſis diſcrimine peior.

Quoties tędet te tuę ſortis: confer eam cum alioꝝ fortuna: et videbis te nihilo peiorem: hoc eſt infeliciorem multis

Quod potes id tenta nam littus carpe remis
Tutius eſt multo q̄ velum tendere in altum

Aggredere tuta magis q̄ magna Tutius enim tuto nauigare iuxta littus extremis vti q̄ paſſis velis periclitari in fluctibus Nec enim omnibꝰ fauent venti fortunę

Contra hominē iuſtū praue cōtendere noli
Semper enim deus iniuſtas vlciſcitur iras

Noli praue hoc eſt malicioſe et data opera: ac ꝑuerſe contendere cum homine iuſto Nam deus nunq̄ hoc relinquit inultum

Ereptis opibus noli gaudere merendo
Sed gaude potius tibi ſi contingat habere

Si diuitię contingūt: gaude. ſi erepte fuerint: noli te cruciare: ſed tūc vtere philoſophia Neq; enim tm̄ boni hn̄t: vt ſi admodū dolēdū: ſi perierint: neq; rurſum tm̄ mali: vt nō ſint libēter accipiēde: ſi forte contigerint

Eſt iactura grauis que ſunt amittere damnis
Sunt q̄dam que ferre decet patienter amicum

Si verbulo ledat amicus: ferendum eſt At dāna recte nemo poteſt ęquo aīo ferre In his igitur cauendū: ne ledamus amicum

Tempora longa tibi noli promittere vite.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 49

Quocū𝔮ꝫ ingrederis ſequit̄ mors corꝑis vmbra
Nemo ſibi poteſt lōgeuitatē ꝓmittere:cū mors hoīem quocū𝔮ꝫ eat:nō aliter
inſequatur:𝔮̄ꝫ vmbra corpꝰ:fortaſſe legēdū:corpꝰ vt vmbra
Thure deum placa vitulum ſine creſcat aratro
Ne credas placari deum dum cede litatur
Non gaudet deus morte pecudum:ergo thure litandum eſt illi.hoc ē re ſin/
noxia:et minimi ſumptus.
Cede locum leſus fortunę cede potenti.
Cedere qui potuit prodeſſe aliquando valebit
Qui rem habet cum proceribꝫ:quoniam prodeſſe poſſunt in multis.neceſſe ē
vt aliquando muſſet iniurias:id eſt tacitus ferat:ledunt enim aliquando po/
tentes:et tyrannidem exercent Hic igitur prudens illis decet cedere vt poſtea
per illos ſuis prodeſſe poſſit .Nam ſi reſiſtens:reddiderit eos hoſtes.nec ſi/
bi:nec ſuis prodeſſe poterit
Cum quid peccaris caſtiga te ipſe ſubinde
Vulnera dum ſanas dolor eſt medicina doloris.
Ubi cenſeris te alicubi peccaſſe,ſtatim poenas ſumito de te ipo:⁊ noli tibi ig
noſcere Teipm obiurga:tibi ipſi laboris aliqd indicito Nā ꝟcun ſanādis vul/
neribus dolor dolore ſanat:ne doleat vulnꝰ:infundes acria que mordēt ſic iſta
rep̄henſio tametſi amara eſt:tn̄ medetur vitio animi
Damnaris nunq̄ꝫ poſt longum tempꝰ amicum
Mutauit mores ſed pignora pꝛima memento
Si is cū quo tibi fuit diutina cōſuetudo forte mutatis moribꝫ aliꝰ eē coepit.
hoc debes tribuere veteri neceſſitudini:ne vituꝑes eū ſi nō ē dignꝰ q̄ ametur
Gratior officijs quo ſis mage charior eſto.
Nec nomen ſubeas quod dicitur officiperda
Ut ſis charus oībꝫ:eſto gratus officijs.i.beneficijs ⁊ bene meritis Inuiſum eī
apud oēs eſt nomē officiperde.ſic enim vocant eum:in quē collocatum officiū
perditur Nihil eni᷑ tam perit:atq́ꝫ id q̄ꝺ cōfertur in ingratū
Suſpectus.caueas ne ſis miſer omibꝰ horis
Nam timidis et ſuſpectis aptiſſima mors eſt.
Qui ſibi fingit periculum is nunq̄ꝫ non miſer viuit Nihil igitur hic aptius q̄ꝫ
mors:quandoquidem non poteſt iucunde viuere Suſpectus hic accipitur ac
tiue pro ſuſpicioſo
Cum fueris ſeruos proprios mercatꝰ in vſus
Et famulos dicas hoīes tamen eſſe memento
Sic vtere ſeruis tuis licet empticijs vt memineris hoīes eē:nō pecudes Quod
empti ſunt:fortune fuit.quod hoīes ſunt in hoc tibi ſunt pares
Quam primum rapienda tibi ē occaſio pꝛima

Ne rurſus queras que iam neglexeris ante

Occaſio. quam ante dixit frontem habere capillatam. ſtatim eſt arripienda: neſi ſe ſubduxerit. fruſtra queras poſtea. quę pus cōtempſeris

Morte repentina noli gaudere malorum
Foelices obeunt quorum ſine crimine vita eſt

Si mali ſubito moriuntur. dolendum magis eſt ꝙ gaudendum. gaudendū potius in morte bonorum. quorum mors felix eſt. vel ſic. vt ſtertit Planudes tametſi malus auctor Si videris malos ſubito tolli. noli gaudere Contingit idem bonis viris et innocentibus. vt intelligas. hoc caſu accidere. non vindicta numinis

Cum coniunx tibi ſit nec res et fama laboret
Vitandum ducas inimicū nomen amici

Si pauper habueris vxorem. quę laboret fama. hoc eſt de qua hoīes maledicantur. ducas id eſt exiſtimes. nomē amici vitandum eē. vtpote inimicum famę tue. videberis enim proſtituere vxorē. hoc ꝑtextu. et hoc nomīe diuites pauperꝫ vxores capiant

Cum tibi contingat ſtudio cognoſcere multa
Fac diſcas multa vites neſcire doceri

Quo plura didiceris. hoc plura ſtude cognoſcere Ne videaris indocilis vllius rei

Miraris verbis nudis me ſcribere verſus.
Hos breuitas ſenſus fecit coniungere binos

Sententia nudis verbis explicanda eſt Melius enim meminimus que breuia ſunt. iccirco nudis verbis ſingula ꝓcepta ſingulis diſtichis complecti voluit: vt apertior eēt et breuior

¶ Excuſum Dauentrię in ędibus Jacobi
de Breda Anno domini. M. D.
Xviij. Octa. Jd. Ma.

Cognoſce te ipſum ⁊ ne quid nimis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 49

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 49

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 49

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 49

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 49

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 49

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 49

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 49

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 49